

Nationalräkenskaperna
Helena Kaplan
010-479 43 88

BESLUT

Regeringskansliet
Fi.remissvar@regeringskansliet.se

Långtidsutredningen 2019 – Huvudbetänkande (SOU 2019:65)

1 Sammanfattning

Statistiska centralbyråns (SCB:s) yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet i egenskap av statistikansvarig myndighet och producent av officiell statistik samt sådana förhållanden som SCB har kunskap om och erfarenhet av i samband med framställning av statistik.

SCB anser att utredningen är välskriven och baserad på gedigna underlag, även om de makroekonomiska antagandena som framskrivningarna bygger på rimligen har påverkats av den pågående pandemin.

SCB noterar att de data som SCB tillhandahåller inom olika ämnesområden till stor del används som grund för många av de analyser utredningen gör. SCB har utöver detta några synpunkter vad gäller tolkning av en del data samt ser en risk för missförstånd avseende några formuleringar.

2 Specifika synpunkter

Kapitel 2

Begreppet ekonomisk standard ger inte en fullständig bild av individens ekonomiska resurser (s. 40)

I början av det andra stycket står det att individuellt inriktade välfärdstjänster inte ingår i inkomstbegreppet. De ingår emellertid i nationalräkenskapernas inkomstbegrepp (D63, sociala naturaförmåner), vilket kunde tydliggöras särskilt som utredningen sedan refererar till nationalinkomsten.

Fördjupningsruta 2.3: Distributional national accounts (s. 82)

I första stycket står: ”Men vissa inkomster redovisas inte som någon taxerad inkomst hos hushållen trots att de ingår i den aggregerade nationalinkomsten.” Det kunde förtydligats genom att förklara att de otaxerade inkomsterna består av både svarta löner/löner från illegal verksamhet samt specifika tillägg i nationalräkenskaperna.

Kapitel 3

3.1.2. Arbetstiden har blivit mer jämnt fördelad

Tabell 3.1 Överenskommen arbetstid för olika grupper (s. 91)

Överenskommen arbetstid i AKU skiljer sig från faktisk arbetstid som exkluderar frånvaro och övertid under veckan. I anmärkningen under tabell 3.1 nämns endast frånvaro. Det bör nämnas att det finns fler skillnader mellan begreppen.

3.2.3 Flexibla relativlöner skulle kunna förbättra ekonomins funktionssätt (s.110)

På sidan 111 hänvisas till två studier som SCB har tagit fram: Lärare utanför yrket och Sjuksköterskor utanför yrket.

Avseende studien om lärare utanför yrket: Meningen ”Över 60 procent svarar att lönen, i förhållande till arbetsbördan och i förhållande till utbildningen, bidrog till att de lämnade yrket” bör ses över. Enligt rapporten var det drygt 5 av 10 som angav att arbetsvillkoren, t.ex. lön, var en viktig anledning för att lämna yrket. För cirka 45 procent var lönen i förhållande till arbetsbördan en helt eller till stor del bidragande anledning. En lika stor andel svarade att lönen i förhållande till utbildningen på bidrog till beslutet.

Avseende studien om sjuksköterskor utanför yrket: Meningen ”Runt 70 procent angav att lönen, i förhållande till arbetsbördan och i förhållande till utbildningen, bidrog till att de lämnade yrket” behöver ses över. Enligt rapporten ansåg ungefär 55 procent att lönen i förhållande till utbildningen var en helt eller till stor del bidragande anledning till beslutet att lämna den senaste anställningen som sjuksköterska. Lönen i förhållande till arbetsbördan var också betydelsefull då drygt 55 procent svarade att detta bidrog helt eller till stor del.

Kapitel 4

4.1.4 Sysselsättning bland utrikes födda (s. 134)

På sidan 135 refereras till SCB:s befolkningsframskrivning. Där står att ”Enligt prognosen förväntas det ökade antalet utrikes födda framför allt komma från länder utanför Europa med medel eller låg HDI. ... Under perioden fram till 2035 antas antalet utrikes födda från dessa länder nästan fördubblas”. Detta är en felaktig återgivning av prognosantaganden avseende migrationen. Korrekt är att den förväntade ökningen av personer i de yrkesverksamma åldrarna från dessa länder är knappt 50 procent. Denna skrivning bör därmed ses över och därmed även eventuella slutsatser baserade på detta antagande.

Kapitel 6

Utredningen har valt att använda en annan regional indelning och annan delkomponering av BRP, bruttoregionalprodukten, än vad SCB sammanställer i sina regionala räkenskaper. Resultaten är likvärdiga, men i analysen av den regionala utvecklingen saknas en beskrivning om hur den offentliga förvaltningens bidrag till ekonomin ser ut i de olika regionerna.

Fördjupningsruta 6.5 Implicit avkastning av eget bostadskapital (s. 222-224)

I fördjupningsrutan beskrivs hur en beräkning av en implicit inkomst från ägarbebodda bostäder kan gå till. Sedan (s. 224) står det dock att inkomst från eget bostadskapital inte ingår i den officiella fördelningsanalysen och därför utelämnas från den fortsatta analysen. Möjligen hade nationalräkenskapernas inkomstbegrepp kunnat bidra i analysen, där en fiktiv hyresimputation faktiskt ingår.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Joakim Stymne i närvaro av biträdande generaldirektör Helen Stoye, chefsjurist Joachim Angermund, avdelningscheferna Elisabeth Hopkins och Magnus Sjöström, enhetschef Maj Eriksson Gothe och enhetschef Helena Kaplan, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Joakim Stymne

Helena Kaplan

Kopia till: